

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ

Ангилалын код ...

Зарлан мэдээлэх үйл ажиллагааны стандарт	MNS .... :2021
Standard of disaster warning system operations	

Стандартчиллын үндэсний зөвлөлийн 2021...оны . . . дугаар сарын . . . ны өдрийн . . . тоот тогтоолоор батлав.

Энэхүү стандарт нь 2022 оны - дугаар сарын – наас эхлэн хүчинтэй.

1. Хамрах хүрээ

Онцгой байдлын байгууллагаас зарлан мэдээлэл дамжуулахад энэхүү стандартыг мөрдөнө.

2. Норматив эшлэл

Энэ стандартад дараах эш татсан баримт бичгийг хэрэглэнэ. Үүнд:

- ISO 22322:2015 Бүх нийтэд зарлан мэдээлэл дамжуулах заавар
- ISO 22324:2015 Өнгөний кодоор зарлан мэдээлэл дамжуулах заавар
- ISO 22328-1:2020 Олон нийтэд тулгуурласан байгалийн гамшгийн зарлан мэдээллийн системийг хэрэгжүүлэх заавар
- MNS 6010:2016 Гамшгийн холбогдолтой нэр томъёо, тодорхойлолт
- Тээврийн хэрэгсэлд тусгай дуут болон гэрлэн дохио тавьж хэрэглэх журам (Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2017 оны А/292 дугаар тушаал)
- Гамшгийн аюулыг зарлан мэдээлэх заавар (Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/68 дугаар тушаал)

3. Нэр томъёо, тодорхойлолт

Энэ стандартад дараах нэр томъёо, тодорхойлолтыг хэрэглэнэ.

3.1**Дохио**

Дуу, дүрс болон бичвэр (үсэг, тоо, тэмдэгт), тодорхой өнгө бүхий гэрэл

3.2**Түгшүүрийн дохио**

“улаан” түвшний үед дуугаргах дохиог

3.3**Сэрэмжлүүлэх дохио**

“улбар шар” болон “шар” түвшний үед дуугаргах дохиог

3.4**Сургалтын (тайван цагийн) дохио**

“Ногоон” түвшний үед дуугаргах дохиог

3.5

Аюул өнгөрсөн тухай мэдэгдэл

Аюул өнгөрч тайван байдалд шилсэн тухай мэдэгдэл

3.6

Зарлан мэдээлэл дамжуулах үйл ажиллагаа

Аюулын дүн шинжилгээ хийх хэсгээс хүлээн авсан нотолгоонд суурилсан мэдээлэлд үндэслэн эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүст шаардлагатай мэдээллийг хүргэх үйл ажиллагаа

3.7

Сэрэмжлүүлэх мэдээлэл

Аюул, ослын өмнө эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа иргэдийг үүсэж болзошгүй нөхцөл байдал, шаардлагатай шийдвэр, арга хэмжээний талаарх мэдээллээр хангах бүх нийтийн зарлан мэдээллийн нэг хэсэг

3.8

Эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа иргэд

Тухайн бүс нутагт гамшиг, аюулт үзэгдэл, осолд өртөж болзошгүй иргэд

3.9

Зарлан мэдээллийн систем

Зарлан мэдээллийн систем нь аюулыг ойлгох, зураглах, заналхийлж байгаа үйл явдлыг хянаж, шинжлэх, урьдчилан мэдээлэх, эрх бүхий байгууллага, хүн амд ойлгомжтой зарлан мэдээллийг боловсруулах, түгээх болон зарлан мэдээллийн дагуу тохирсон, цагаа олсон арга хэмжээ авах зэрэг үйл ажиллагааны гинжин хэлхээ юм.

3.10

Өнгөний код

Тодорхой утгыг илэрхийлэхийн тулд ашиглаж буй өнгө

3.11

“Улаан” түвшин

Онц аюултай нөхцөл байдал үүсч болзошгүй эсвэл үүссэнийг илтгэх бөгөөд эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа иргэдэд аюулгүй байдлаа хангах арга хэмжээг нэн даруй авч хэрэгжүүлэх, аюулгүй газарт шилжин очихыг мэдэгдэж буй зарлан мэдээллийн хэлбэр юм.

3.12

“Улбар шар” түвшин

Нэн аюултай нөхцөл байдал үүсч болзошгүй эсвэл үүссэнийг илтгэх бөгөөд эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа иргэдэд аюулгүй байдлаа хангах арга хэмжээг авахыг мэдэгдэж буй зарлан мэдээллийн хэлбэр юм.

3.13

“Шар” түвшин

Аюултай нөхцөл байдал үүсч болзошгүй эсвэл үүссэнийг илтгэх бөгөөд эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа иргэдэд аюулгүй байдлаа хангах арга хэмжээг авахыг мэдэгдэж буй зарлан мэдээллийн хэлбэр юм.

3.14

“Ногоон” түвшин

Аюул өнгөрсөн тухай мэдэгдэл, сургалт дадлага, системийн техникийн туршилтыг мэдэгдэж буй зарлан мэдээллийн хэлбэр юм.

3.15

Зурвасын өргөн

Герцээр илэрхийлэгдсэн сигналын давтамжийн хязгаар, Герцээр илэрхийлэгдсэн орчноор мэдээлэл дамжуулах багтаамж

3.16

Децибел

Сигналийн чадлын харьцангуй хүчдэлийг хэмжих логарифмик нэгж

3.17

Герц

Үелэн тохиолдож буй үзэгдлийн 1 секундэд тохиох давтамжийн тоо

4. Ерөнхий зарчим

4.1 Зорилго, ач холбогдол

Энэ стандартын зорилго нь бүх нийтэд гамшгийн аюулыг зарлан мэдээлэх системийн үйл ажиллагааг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, үнэлэх үйл явцыг нэгдсэн загварт оруулахад оршино.

Гамшгийн зарлан мэдээллийн дохио, сэрэмжлүүлэх мэдээлэл нь иргэд, олон нийтэд тодорхой болсноор хариу арга хэмжээ авах, шийдвэр гаргах, удирдан зохион байгуулах, бэлэн байдлыг хангах цаг хугацааг нэмэгдүүлэх боломж бүрдэнэ.

4.2 Үндэслэл, хэрэгцээ шаардлага

Гамшгийн зарлан мэдээллийн дуут дохиог зар сурталчилгаа, жагсаал цуглаан зэрэг үйл ажиллагаанд ашигласан тохиолдлууд байна. Улс орон даяар жил бүрийн 3 дугаар сард гамшгийн аюулын зарлан мэдээллийн дохиогоор ажиллах сургалт, дадлагыг зохион байгуулахдаа “Түгшүүрийн дохио” ашиглаж байгаа нь иргэд олон нийтийг төөрөгдүүлж, томоохон гамшиг, аюулт үзэгдэл, осол тохиолдсон үед сургалт, дадлага болж байна гэж эндүүрэх, улмаар гамшигт өртөх эрсдэл үүсгэхээр байна.

Иймээс гамшгийн аюулын зарлан мэдээллийн дохио, болзошгүй аюулт үзэгдэл, ослын талаарх мэдээллийг бүх нийтэд ойлгомжтой болгох, зарлан мэдээллийн төрөл, өнгөний кодыг аюулын түвшинд харгалзуулан үйл ажиллагаанд ашиглахаар зохицуулах, олон улсын стандартад нийцүүлэх зайлшгүй шаардлагатай байна.

5. Зарлан мэдээлэл дамжуулах хэлбэр

5.1. Зарлан мэдээллийн дохиог зарлан мэдээллийн цамхаг, техник хэрэгслээр дамжуулах

Зарлан мэдээллийн дохиог зарлан мэдээллийн цамхаг, техник хэрэгслээр дараах хэлбэрээр дамжуулна. Үүнд:

5.1.1. “Улаан” түвшний үед түгшүүрийн дохиог 15 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа *“Анхаарай, Анхаарай, Анхаарай ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар”* гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.

5.1.2. “Улбар шар” түвшний үед сэрэмжлүүлэх дохиог 20 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа *“Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар”* гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.

5.1.3. “Шар” түвшний үед сэрэмжлүүлэх дохиог 20 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа *“Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар”* гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.

5.1.4. “Ногоон” түвшний үед:

- Аюул өнгөрсөн тухай зөвлөмж хүргэх үеэр сургалтын дохиог 30 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа *“Онцгой байдлын ерөнхий газраас мэдээлж байна ... мэдээллийн товч утга”*;

- Сургалт, дадлагын үеэр сургалтын дохиог 30 секунд үргэлжлэх хугацаа, 60 секунд завсарлах хугацаатай 3 удаа дуугаргасны дараа *“Гамшгаас хамгаалах сургалт дадлага явагдаж байна”*;

- Системийн техникийн туршилт хийх үеэр сургалтын дохиог 10 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа *“Зарлан мэдээллийн системийн техникийн туршилт явагдаж байна”* гэсэн мэдээллийг тодорхой давталттай дамжуулна.

5.2. Зарлан мэдээллийн дохиог телевизээр дамжуулах

Телевизээр гамшгийн зарлан мэдээллийг шууд яриа, дохио, бичвэр, дуут мэдээлэл хэлбэрээр, үргэлжлэх хугацааг 5 минутаас хэтрүүлэхгүйгээр тодорхой давталттайгаар дамжуулна.

5.2.1. “Улаан” түвшний үед түгшүүрийн дохиог 15 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргахтай зэрэгцүүлэн эфирт бүтэн дэлгэцээр зарлан мэдээллийг хүргэх ба дэвсгэрийн өнгө улаан, бичвэрийн үсгийн өнгө цагаан байна.

Улаан өнгөний код: RGB 199/22/30

Цагаан өнгөний код: RGB 255/255/255

5.2.2. “Улбар шар” түвшний үед эфирт дэлгэцийн доод хэсэгт зурвасаар зарлан мэдээллийг хүргэх ба зурвасын дэвсгэр өнгө улбар шар, бичвэрийн үсгийн өнгө цагаан байна.

Улбар шар өнгөний код: RGB 240/140/17

Цагаан өнгөний код: RGB 255/255/255

5.2.3. “Шар” түвшний үед эфирт дэлгэцийн доод хэсэгт зурвасаар зарлан мэдээллийг хүргэх ба зурвасын дэвсгэр өнгө шар, бичвэрийн үсгийн өнгө цагаан байна.

Шар өнгөний код: RGB 244/207/0

Цагаан өнгөний код: RGB 255/255/255

5.2.4. “Ногоон” түвшний үед эфирт дэлгэцийн доод хэсэгт зурвасаар зарлан мэдээллийг хүргэх ба зурвасын дэвсгэр өнгө ногоон, бичвэрийн үсгийн өнгө цагаан байна.

Ногоон өнгөний код: RGB 0/160/60

Цагаан өнгөний код: RGB 255/255/255

Зурвасаар урсах бичвэрийн үсгийн фонтыг нь ердийн “Arial” байна. Фонтын үсгийн өндөр нь 18-20 хэмжээтэй байна. Бичвэрийн урсан өнгөрөх хурд нь үзэгч уншиж гүйцэхүйц нэг минутад 250-275 тэмдэгт буюу 50-55 үг байна.

5.3. Зарлан мэдээллийн дохиог радиогоор дамжуулах

Радиогоор гамшгийн зарлан мэдээллийг шууд яриа, дуут мэдээлэл хэлбэрээр, үргэлжлэх хугацааг 3 минутаас хэтрүүлэхгүйгээр тодорхой давталттайгаар дамжуулна

5.3.1. “Улаан” түвшний үед “*Анхаарай, Анхаарай, Анхаарай ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар*” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.

5.3.2. “Улбар шар” түвшний үед “*Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар*” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.

5.3.3. “Шар” түвшний үед “*Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар*” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.

5.3.4. “Ногоон” түвшний үед:

- Аюул өнгөрсөн тухай зөвлөмж хүргэх үеэр “*Онцгой байдлын ерөнхий газраас мэдээлж байна ... мэдээллийн товч утга*”;

- Сургалт, дадлагын үеэр “*Гамшгаас хамгаалах сургалт дадлага явагдаж байна*”;

- Системийн техникийн туршилт хийх үеэр “*Зарлан мэдээллийн системийн техникийн туршилт явагдаж байна*” гэсэн мэдээллийг тодорхой давталттай дамжуулна.

5.4. Зарлан мэдээллийн дохионы нот

1. Улаан түвшний үед ашиглах түгшүүрийн дохионы нот

2. Улбар шар, шар түвшний үед ашиглах сэрэмжлүүлэх дохионы нот

3. Ногоон түвшний үед ашиглах сургалтын дохионы нот

5.5. Түгшүүрийн дохио

Түгшүүрийн дохионы зорилго нь гамшиг, аюулт үзэгдэл, ослын үед хүмүүсийн анхаарлыг татах, улмаар аюулгүй байдлаа хангах зохих арга хэмжээгээ авахад чиглүүлэгдэнэ. Түгшүүрийн дохио дамжуулалт нь эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүс, ялангуяа эмзэг бүлгийн иргэдийн хэрэгцээ, шаардлагыг харгалзана.

5.6. Сэрэмжлүүлэх мэдээлэл

Сэрэмжлүүлэх мэдээллийн зорилго нь гамшиг, аюулт үзэгдэл, ослын өмнө үүсэж болзошгүй нөхцөл байдлыг даван туулахад шаардлагатай шийдвэр, аюулгүй байдлаа хангах зохих арга хэмжээгээ авахад чиглүүлэгдэнэ. Сэрэмжлүүлэх мэдээлэл нь эрсдэлд орж болзошгүй хүмүүст цаг тухайд нь тохирсон хэлбэрээр хүргэгдэх шаардлагатай.

6. Зарлан мэдээлэх үйл ажиллагааны ерөнхий шаардлага

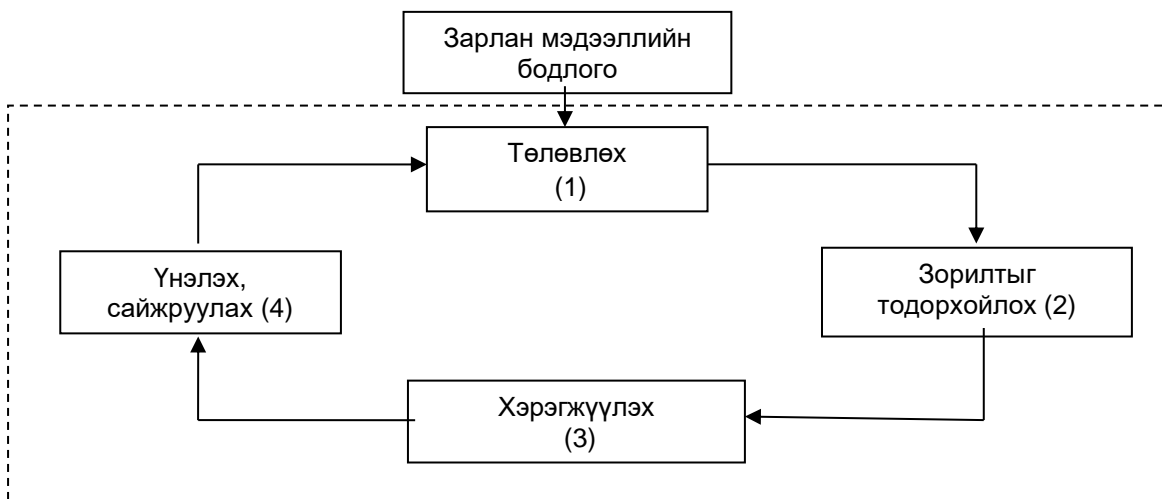
Дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

1. Холбогдох хууль эрх зүйн шаардлагыг дагаж мөрдөх,
2. Зарлан мэдээлэл дамжуулах зорилтыг тодорхойлох, хянах тогтолцоог бүрдүүлэх,
3. Урьдчилан төлөвлөх, баримтжуулах, хэрэгжүүлэх, сайжруулах,
4. Зарлан мэдээллийн системийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, ашиглалтын үйлчилгээ явуулах, сайжруулахад хүний болон техникийн нөөцтэй байх,
5. Иргэд олон нийт, ялангуяа эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүст хүртээмжтэй мэдэгдэх,
6. Зарлан мэдээллийн дагуу хариу арга хэмжээний сургалтыг олон нийтэд зориулан зохион байгуулах,
7. Нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалдаг иргэний нийгмийн байгууллагуудтай зөвлөлдөх,
8. Зарлан мэдээллийн системд оролцогч байгууллагууд өөрсдийн эрх, үүргийг мэддэг байх,
9. Зарлан мэдээллийн системд жилд нэгээс доошгүй удаа бүрэн хэмжээний туршилт, сургалт дадлага хийх,
10. Бүс нутгийн болон хил дамнасан аюулт үзэгдэл, гамшгийн үед зарлан мэдээллийг хөрш орнууд руу хүргэх үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлох,

11. Сэрэмжлүүлэх мэдээлэл, түгшүүрийн дохио нь эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүн амын хэрэгцээнд тохирсон байх /хэл, суурь боловсрол г.м/,

12. Зарлан мэдээлэх үйл ажиллагааны талаар судалгаа шинжилгээг тогтмол явуулж олон нийтийн мэдлэг ойлголт хэр байгаад дүн шинжилгээ хийх, цаашдын хэрэгцээг тодорхойлох

6.1 Зарлан мэдээллийн системийн үйл явц

Зураг. Зарлан мэдээллийн системийн үйл явц

6.1.1 Зарлан мэдээллийг төлөвлөх

Аюулын дүн шинжилгээ хийх болон зарлан мэдээллийг дамжуулах гэсэн хоёр үндсэн чиг үүрэгт суурилан үйл ажиллагааг төлөвлөнө.

Дараах зүйлсийг харгалзан үзэх шаардлагатай. Үүнд:

1. Зарлан мэдээллийг стандартын дагуу дамжуулахын тулд зарлан мэдээллийн системийн боломж, чадавхыг тооцох,
2. Эрсдэлийн шинж чанар, ноцтой байдлыг тодорхойлох,
3. Тухайн бүс нутгийн газар зүйн онцлогийг харгалзах,
4. Зарлан мэдээллийн агуулга дотор аюулгүй ажиллагааны арга хэмжээг зааж өгөх,
5. Эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүсийн судалгааг гаргах,
6. Цаг агаарын нөхцөл байдал, урьдчилсан мэдээг харгалзан үзэх.

Зарлан мэдээлэх арга зүйг боловсруулах, сонгохдоо дараах хүчин зүйлсийг харгалзана. Үүнд:

1. Гамшиг, аюулт үзэгдэл, ослын нөхцөл байдал,
2. Онцгой нөхцөл байдал үүсэж болзошгүй цаг хугацаа,
3. Сэрэмжлүүлэх мэдээлэл хүлээн авах эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүс,
4. Авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай аюулгүй байдлын арга хэмжээ,
5. Иргэд олон нийт зарлан мэдээлэл, зааварчилгааг хүлээн авч хариу арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хугацаа,
6. Мэдээллийн хүртээмж, мэдээлэл хүлээн авснаар гарах эерэг үр дүн, зарлан мэдээллийн системийн техникийн найдвартай байдал,

7. Дамжуулсан мэдээллийг иргэд олон нийт, ялангуяа эмзэг бүлгийн хүмүүсийн хүлээн авах боломж

6.1.2 Зарлан мэдээллийн зорилтыг тодорхойлох

Дараах зүйлсийг харгалзан авч үзнэ. Үүнд:

1. Аюулын дүн шинжилгээний хэсэгт үнэлгээ хийгдсэн мэдээлэл,
2. Эрсдэлд буй хүмүүст хүргэх зарлан мэдээллийн төрөл, агуулга,
3. Зарлан мэдээллийг бүх нийтэд хүргэх арга зам,
4. Ашиглах боломжтой нөөцийн үнэлгээ,
5. Зарлан мэдээллийг дамжуулах цаг хугацаа,
6. Зарлан мэдээллийн системийн оролцогч талуудын зохицуулалт, хамтын ажиллагааны хэрэгцээний үнэлгээ.

6.1.3 Зарлан мэдээллийг хэрэгжүүлэх

Дараах зүйлсийг харгалзан авч үзнэ. Үүнд:

1. Зарлан мэдээллийг шуурхай дамжуулах,
2. Нотолгоонд суурилсан мэдээллийг түгшүүрийн дохио, сэрэмжлүүлэх мэдээлэл болгон гаргах,
3. Эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүс, эмзэг бүлгийн иргэд болон тухайн орон нутгийн нөхцөл байдлыг төдийлөн сайн мэдэхгүй түр оршин суугчдын мэдээллийн хэрэгцээг харгалзан үзэх, мэдээллийн агуулгыг нийцүүлэх,
4. Зарлан мэдээлэл дамжуулах чиг үүрэгтэй бусад байгууллагатай уялдаа холбоотой ажиллах, тэдний санал хүсэлтийг үйл ажиллагаандаа тусгах,
5. Харилцаа холбооны олон сувгаар мэдээллийг дахин давтан дамжуулах, тодорхой давтамжтайгаар дамжуулах огноо, цагийг тодорхойлох.

Зарлан мэдээллийг хэрэгжүүлэхдээ дараах асуултын дагуу мэдээллийн агуулгыг баталгаажуулна. Үүнд:

1. Зарлан мэдээллийг хэн дамжуулах ёстой вэ?
2. Мэдээллийг хэн авах ёстой вэ?
3. Зарлан мэдээллийг хэзээ дамжуулах вэ?
4. Хэн арга хэмжээ авах ёстой, яагаад арга хэмжээ авах шаардлагатай вэ?
5. Ямар арга хэмжээг хэзээ, хэрхэн авах вэ?
6. Нөхцөл байдал өөрчлөгдөхөд юу хийх ёстой вэ?
7. Эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүс нэмэлт мэдээллийг хэрхэн авах вэ?

Зарлан мэдээллийг мэдээлэл, харилцаа холбооны боломжит бүх хэлбэрээр хүртээмжтэй хүргэх шаардлагатай. Үүнд:

1. Гар утасны мессеж
2. Телевиз, радио
3. Зарлан мэдээллийн дуут дохиоллын цамхаг
4. Дотоод зарлан мэдээллийн систем
5. Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл
6. Зарлан мэдээллийн хөдөлгөөнт техник хэрэгсэл, автомашин
7. Бие холбоочин

6.1.4 Зарлан мэдээллийн системийг үнэлэх, сайжруулах

Аюулын дүн шинжилгээ болон зарлан мэдээлэл дамжуулах чиг үүргийн гүйцэтгэлийг тогтмол үнэлж байх ёстой.

Зарлан мэдээлэл дамжуулах үйл ажиллагааг үнэлэхдээ техник, технологийн чадавх, түгшүүрийн дохио, сэрэмжлүүлэх мэдээллийн агуулга, цаг үеэ олсон байдал, түүнчлэн харилцаа холбооны сувгийн сонголтыг авч үзнэ.

Үнэлгээг гурван жил тутам хөндлөнгийн эрх бүхий, мэргэжлийн байгууллагаар үнэлүүлж дүгнэлт гаргуулна.

Дүгнэлтээр шаардлага хангахгүй нь тогтоогдсон болон ашиглалтын хугацаа дууссан тоног төхөөрөмжийг системд ашиглалтаас хасах эсвэл засвар үйлчилгээ хийж системийн бэлэн байдлыг хангана.

Аюулын дүн шинжилгээ нь дараах зүйлсийг агуулсан байна. Үүнд:

1. Зарлан мэдээлэх чиг үүрэгтэй байгууллага нь аюулт үзэгдлийн нөхцөл байдлын мэдээллийг эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүст хамгийн тохиромжтой хэлбэрээр тогтмол мэдээлэх,
2. Нөхцөл байдлын өөрчлөлтийг хүлээн авч, дамжуулах,
3. Эрсдэлтэй нөхцөлд байгаа хүмүүст учирч болох эрсдэлийн түвшинг мэдээлэх.

6.3. Зарлан мэдээлэл дамжуулахад хүлээх эрх, үүрэг, хариуцлага

Зарлан мэдээлэх системийн оролцогч талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага нь холбогдох дүрэм, журам, зааврын хүрээнд зохицуулагдана.

Зарлан мэдээлэх үйл ажиллагааны стандартын хавсралт

	Мэдээлэл дамжуулах төрөл	“Улаан” түвшин	“Улбар шар” түвшин	“Шар” түвшин	“Ногоон” түвшин
1	Дуут дохиоллын цамхаг, техник хэрэгсэл	Түгшүүрийн дохиог 15 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа “Анхаарай, Анхаарай, Анхаарай ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ	Сэрэмжлүүлэх дохиог 20 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа “Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.	Сэрэмжлүүлэх дохиог 20 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа “Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.	<ul style="list-style-type: none"> - Аюул өнгөрсөн тухай зөвлөмж хүргэх үеэр сургалтын дохиог 30 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа “Онцгой байдлын ерөнхий газраас мэдээлж байна ... мэдээллийн товч утга”; - Сургалт, дадлагын үеэр сургалтын дохиог 30 секунд үргэлжлэх хугацаа, 60 секунд завсарлах хугацаатай 3 удаа дуугаргасны дараа “Гамшгаас хамгаалах сургалт дадлага явагдаж байна”; - Системийн техникийн туршилт хийх үеэр сургалтын дохиог 10 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргасны дараа “Зарлан мэдээллийн системийн техникийн туршилт явагдаж байна” гэсэн мэдээллийг тодорхой давталттай дамжуулна.
2	Телевиз	Түгшүүрийн дохиог 15 секунд үргэлжлэх хугацаатай 1 удаа дуугаргахтай зэрэгцүүлэн бүтэн дэлгэцээр зарлан мэдээллийг хүргэх ба дэвсгэрийн өнгө улаан, бичвэрийн үсгийн өнгө цагаан байна.	Дэлгэцийн доод хэсэгт зурвасаар зарлан мэдээллийг хүргэх ба зурвасын дэвсгэр өнгө улбар шар, бичвэрийн үсгийн өнгө хар байна.	Дэлгэцийн доод хэсэгт зурвасаар зарлан мэдээллийг хүргэх ба зурвасын дэвсгэр өнгө шар, бичвэрийн үсгийн өнгө хар байна.	Дэлгэцийн доод хэсэгт зурвасаар зарлан мэдээллийг хүргэх ба зурвасын дэвсгэр өнгө ногоон, бичвэрийн үсгийн өнгө цагаан байна.
3	Радио	“Анхаарай, Анхаарай, Анхаарай ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ	“Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.	“Иргэдийн анхааралд, ... мэдээллийн товч утга... Онцгой байдлын ерөнхий газар” гэсэн загвараар мэдээллийг тодорхой давталттай хүргэнэ.	<ul style="list-style-type: none"> - Аюул өнгөрсөн тухай зөвлөмж хүргэх үеэр “Онцгой байдлын ерөнхий газраас мэдээлж байна ... мэдээллийн товч утга”; - Сургалт, дадлагын үеэр “Гамшгаас хамгаалах сургалт дадлага явагдаж байна”; - Системийн техникийн туршилт хийх үеэр “Зарлан мэдээллийн системийн техникийн туршилт явагдаж байна” гэсэн мэдээллийг тодорхой давталттай дамжуулна.